

Dosar nr. 1-20118798-12-1rh-28092020-1
Nr. de referință 1rh-22/2020

S E N T I N Ţ Ă
În numele Legii

15 decembrie 2020

mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani

Instanţa compusă din:

Preşedintele şedinţei, judecătorul

Petru Harmaniu

Grefieri

Mihaela Cobuşcian şi Nina Barbărasă

Cu participarea:

Procurorului

Apărătorilor

Condamnatului

Agentului guvernamental

În lipsa:

Condamnatului

***** , citat corespunzător

examinând în şedinţă de judecată publică, în perioada de la 28 septembrie 2020 până la 15 decembrie 2020, cererea depusă de agentul guvernamental ***** cu privire la revizuirea deciziei Curţii de Apel Chişinău din 22 decembrie 2016 în latura civilă şi a deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 24 mai 2017 în latura civilă, cu casarea acestor acte judecătoreşti în partea ce ţine de acordarea despăgubirii pentru prejudiciul moral, adoptate în cauza penală de învinuire a lui ***** şi ***** în săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) din Codul penal –

a c o n s t a t a t :

La 04 august 2020, în cancelaria Curţii de Apel Chişinău a parvenit cererea de revizuire declarată de agentul guvernamental ***** , prin care s-a solicitat admiterea cererii de revizuire, recunoaşterea încălcării dreptului reclamantului Baban Oleg garantat de Articolul 3 din Convenţie, iar în scopul remedierii încălcării Articolului 3 din Convenţie şi ţinând cont de constatările instanţelor naţionale, s-a solicitat casarea parţială a deciziei Curţii de Apel Chişinău din 22 decembrie 2016 în latura civilă şi casarea parţială a deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 24 mai 2017 în latura civilă (dosarul nr. lra-715/2017) în partea ce ţine de acordarea despăgubirii pentru prejudiciul moral, cu adoptarea unei decizii de acordare a satisfacţiei echitabile pentru încălcarea constatată prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenţie într-un quantum proporţional cu cel acordat de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudenţa sa în calitate de despăgubire pentru orice tip de prejudiciu, inclusiv costuri şi cheltuieli de judecată, din contul condamnaţilor ***** şi *****.

În motivarea cererii de revizuire s-a menţionat că, prin sentinţa Judecătoriei Militare din 30 iunie 2015, ***** şi ***** au fost achitaţi de sub învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (2) lit.

a) din Codul penal, pe motiv că faptele inculpaților nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Acțiunea civilă depusă de către reclamant cu privire la încasarea prejudiciului moral suferit împotriva angajaților penitenciarului a fost lăsată fără soluționare (f. d. 106, vol. IV).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, au fost admise apelurile declarate de procuror și avocat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care ***** și ***** au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin. (1) din Codul penal, iar în temeiul art. 60 din Codul penal, au fost eliberați de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție (f.d. 2-20, vol. V).

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2016, a fost admis recursul depus de către procuror, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (f. d. 37-41, vol. V).

Instanța a reținut, printre altele, că instanța de apel a reîncadrat faptele imputate inculpaților în baza art. 328 alin. (1) din Codul penal în mod eronat, deoarece în conformitate cu modificările operate prin Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012 (în vigoare din 21 decembrie 2012 - prevederile specificate la art. 328 alin. (2) lit. a) și c) din Codul penal, *id est* aplicarea violenței, au fost abrogate. Concomitent, prin aceeași Lege, în Codul penal a fost introdus art. 166¹, care prevedea și prevede răspunderea penală pentru tortură, tratament inuman și degradant. Prin urmare, instanța de recurs a evidențiat că fapta de „exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu”, după modificările operate în Codul penal, nu a fost decriminalizată, iar faptele prejudiciabile săvârșite de către inculpați erau în continuare pasibile de pedeapsă penală în baza art. 166¹ din Codul penal.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, au fost admise apelurile depuse de către procuror și reclamant împotriva sentinței Judecătoriei Militare din 30 iunie 2015, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care ***** și ***** au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, fiecare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 3 (trei) ani, pentru fiecare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe termenul de probă de 3 (trei) ani, pentru fiecare. A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Baban Igor, fiind dispusă încasarea din contul inculpaților ***** și ***** în beneficiul acestuia câte 7000 (șapte mii) de lei, de la fiecare, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 135-174, vol. V).

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2017, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, de inculpații ***** și ***** și de avocatul Pucas Ina în numele părții vătămate Baban Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016 în cauza penală în privința lui ***** și ***** au fost declarate inadmisibile ca fiind vădit neîntemeiate.

Instanțele au reținut, printre altele, că, ținând cont de practica judiciară în domeniu, instanța de apel a pronunțat o soluție corectă cu privire la încasarea din contul condamnaților în beneficiul reclamantului a cuantumului prejudiciului moral respectiv, luând ca bază caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice ale părții vătămate (f. d. 214-231, vol. V).

Prin încheierea din 10 septembrie 2020, Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a declinat competența de la examinarea cererii de revizuire, cu trimiterea dosarului penal instanței de judecată competentă – Judecătoriei Chișinău.

Cauza penală în ordine de revizuire a fost repartizată aleatoriu spre examinare judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani – Petru Harmaniuc la 28 septembrie 2020.

Prin încheierea din 01 octombrie 2020 a fost stabilită ședința de examinare a cererii de revizuire, cu citarea corespunzătoare a participanților la proces.

În ședința de judecată Agentul Governamental ***** a susținut cererea de revizuire și a solicitat admiterea ei, invocând faptul că, deși procesul penal s-a desfășurat în condițiile legii, fără încălcări majore, unica prestație negativă a instanțelor a culminat prin faptul că s-a încasat de la inculpați câte 7000 lei în calitate de despăgubire pentru prejudiciu moral. Or, suma de 14 000 lei este insuficientă pentru ca reclamantul Igor Baban în fața Curții Europene a Drepturilor Omului să își piardă statutul de victimă a încălcării dreptului său garantat de art. 3 din CEDO - urmare a supunerii sale la maltratare din partea celor doi inculpați. În acest sens, consideră că urmează să fie revizuite actele judecătorești în latura civilă a dosarului, și să se încaseze de la *****și ***** în beneficiul lui Igor Baban câte 4500 euro.

Cu referire la procedura de sesizare a instanței cu cererea de revizuire, a menționat că revizuirea în cazul în care cererea este comunicată Guvernului de către CtEDO, este permisă de Codul de procedură civilă, și având în vedere că solicită revizuirea actelor judecătorești, cu casarea lor doar în latura civilă, consideră că este în drept să solicite direct instanței revizuirea, în baza prevederilor Codului de procedură civilă, și nu acuzatorului de stat după cum prevede Codul de procedură penală.

La fel a menționat că, deși Codul de procedură penală nu prevede ca persoană în drept să solicite revizuirea Agentul Governamental, fără a contesta calitatea Legii în acest sens, a opinat că instanța urmează să țină cont de faptul că prin solicitarea revizuirii de către Agentul Governamental, căruia i-a fost comunicată cererea lui Igor Baban pendinte pe rolul CtEDO, se urmărește omisiunea condamnării Statului la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, or acest fapt prevalează prevederilor procesuale.

La fel a relevat că, depunerea cererii de revizuire la procuror ar determina o perioadă îndelungată de examinare a ei.

În cadrul ședinței de judecată procurorul Iuri Lealin a susținut cererea de revizuire.

Apărătorul inculpatului ***** - avocatul Victoria Dodica, care a pledat în baza mandatului din 26 octombrie 2020, a considerat că cererea este nemotivată și depusă cu încălcarea procedurii.

Or, agentul guvernamental s-a adresat pentru revizuire în latura civilă, însă cauza s-a examinat în procedură penală, iar temeiurile de revizuire în procedură penală sunt prevăzute de art. 458 Cod de procedură penală.

De asemenea, a invocat faptul că, Codul de procedură penală prevede care părți pot solicita revizuirea, iar agentul guvernamental nu face parte din acești subiecți. Susține că, cererea de revizuire nu poate fi înaintată instanței de judecată, ci procuraturii de nivelul instanței care a examinat fondul cauzei.

Condamnatul ***** în ședința de judecată a susținut poziția apărătorului Victoria Dodica.

Apărătorul inculpatului *****- avocatul Mariana Ulinici în baza mandatului din 20 octombrie 2020, în ședința de judecată nu a susținut cererea de revizuire, opinând că cererea declarată de agentul guvernamental este neîntemeiată.

Condamnatul ***** în ședința de judecată nu s-a prezentat în pofida citării corespunzătoare, iar instanța a dispus examinarea cererii de revizuire declarate de agentul guvernamental în lipsa condamnatului, or interesele ultimului sunt reprezentate de apărătorul Mariana Ulinici, ne fiind constatate impedimente procedurale.

Audiind opiniile participanților la proces, studiind argumentele cererii de revizuire în raport cu prevederile legale pertinente și materialele cauzei penale nr. 1-18/2015 în original, inclusiv înscrisurile anexate la cererea de revizuire, instanța de judecată consideră necesar de a respinge cererea de revizuire, din următoarele motive.

Admiterea sau respingerea unei cereri de revizuire este condiționată și are la bază temeiuri de declarare a revizuirii, precum și persoanele care sunt în drept să solicite revizuirea.

Instanța de judecată evidențiază că, temeiurile sau cazurile când poate fi cerută revizuirea sunt expres stabilite la art. 458 alin. (3) din Codul de procedură penală.

În același timp, din alin. (1) art. 458 Cod de procedură penală se deduce care acte judecătorești pot fi supuse revizuirii.

Astfel, în conformitate cu art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, *pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă, hotărârile judecătorești irevocabile.*

După cum s-a menționat anterior, din prevederile art. 458 alin. (3) din Codul de procedură penală instanța distinge că, revizuirea poate fi cerută doar în cazurile în care:

1) *s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în timpul urmăririi penale sau în legătură cu judecarea cauzei;*

2) *s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată;*

3) *două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia;*

4) *Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.*

Totodată, art. 460 din Codul de procedură penală prevede atât procedura de deschidere a revizuirii, cât și expres persoanele care sunt în drept să declare revizuire.

Astfel, instanța de judecată primar deduce că, procedura de revizuire poate fi deschisă, exclusiv la cererea oricărei părți din proces, în limitele calității sale procesuale; soțului și rudelor apropiate ale condamnatului, chiar și după decesul acestuia, precum și de către procuror, care poate din oficiu să inițieze procedura revizuirii.

Cererea de revizuire se face în scris, cu arătarea motivului de revizuire pe care se întemeiază și a mijloacelor de probă în dovedirea acestuia.

Articolul 460 alin. (1) din Codul de procedură penală stipulează că, procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate procurorului de nivelul instanței care a judecat cauza în fond, cu excepția temeiurilor prevăzute la art. 458 alin. (3) pct. 3) și 4), când procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate instanței de judecată care a judecat cauza în primă instanță.

În urma celor reținute *supra*, instanța de judecată evidențiază că, prezenta cerere de revizuire depusă de agentul guvernamental nu se reliefează vreunei prevederi care ar permite depunerea ei direct în instanța de judecată, or după cum se deduce din prevederile legale citate mai sus, instanța poate fi sesizată prin cerere de revizuire exclusiv în două cazuri, și anume când *două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia*, sau când *Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă*, doar de către părțile din proces, în limitele calității procesuale, de către soțul și rudele apropiate ale condamnatului, precum și de către procuror.

Astfel, instanța de judecată constată că, la examinarea prezentei cereri de revizuire nu au fost stabilite criteriile menționate, or Agentul Guvernamental nu se încadrează în subiecții cu drept de sesizare a instanței, iar temeiul invocat în cererea de revizuire, și anume comunicarea Guvernului a cererii lui Igor Baban depusă la CtEDO, nu se încadrează în temeiurile care ar permite adresarea unei cereri de revizuire direct instanței de judecată.

În conformitate cu art. 462 alin. (4) din Codul de procedură penală, *instanța, în baza celor constatate, dispune, prin încheiere, admiterea cererii de revizuire sau, prin sentință, respingerea acesteia.*

Corespunzător, având în vedere faptul că, Legea procesual-penală la această etapă nu prevede în competența instanței de judecată la art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală, cu titlu de temei de redeschidere a procesului, comunicarea de către Curtea Europeană a unei cereri Guvernului, cerere care s-ar afla pe rolul CtEDO în vederea reglementării amiabile a procesului pendinte pe rolul acesteia, iar deponentul cererii de revizuire (în speță Agentul Guvernamental) nu întrunește calitatea de persoană în drept să depună cerere de revizuire, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire.

În conformitate cu art. art. 458, 460, 462 alin. (4) și art. 465 din Codul procedură penală, instanța de judecată –

h o t ă r ă ș t e :

Cererea depusă de agentul guvernamental ***** cu privire la revizuirea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016 în latura civilă și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2017 în latura civilă, cu casarea acestor acte judecătorești în partea ce ține de acordarea despăgubirii pentru prejudiciul moral, adoptate în cauza penală de învinuire a lui ***** și ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) din Codul penal, se respinge.

Sentința este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul instanței emitente.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Petru Harmaniuc